

สรุปข่าวประจำวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

สื่อออนไลน์

- ทส.เปิดยุทธศาสตร์เพิ่มพื้นที่สีเขียว “ลดโลกร้อน-สร้างเศรษฐกิจชุมชน” (ไทยรัฐ ๖ ก.พ.๒๕๖๗)
<https://www.thairath.co.th/futureperfect/articles/2760957>
- กรมป่าไม้ ลุยสำรวจต้นไม้มงคลปลูกในห้องที่ (สยามรัฐ ๗ ก.พ.๒๕๖๗)
<https://siamrath.co.th/n/512462>
- ยึดเพียบ! ไม้พะยุง - ไม้ประดู่ เลี้ยงศุลกากร เตรียมส่งไปจีน มูลค่ากว่า ๔ ล้าน (กรุงเทพธุรกิจ ๗ ก.พ.๒๕๖๗)
<https://www.bangkokbiznews.com/news/news-update/1112085>
- จนท.ตรวจยึดไม้ประดู่ ถูกلوبตัด พร้อมยึดของกลาง (สยามรัฐ ๗ ก.พ.๒๕๖๗)
<https://siamrath.co.th/n/512459>
- การชิงเผาภาครัฐ ที่ระบบรัฐเองก็ยังไม่ยอมรับ (กรุงเทพธุรกิจ ๗ ก.พ.๒๕๖๗)
<https://www.bangkokbiznews.com/blogs/lifestyle/judprakai/1112092>

ทส.เปิดยุทธศาสตร์เพิ่มพื้นที่สีเขียว “ลดโลกร้อน-สร้างเศรษฐกิจชุมชน”

ทส.เปิดยุทธศาสตร์เพิ่มพื้นที่สีเขียว “ลดโลกร้อน-สร้างเศรษฐกิจชุมชน”

ยุทธศาสตร์ด้านป่าไม้ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) เป้าหมายเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้ได้ร้อยละ 55 ของประเทศและแก้ปัญหาโลกร้อนหรือโลกเดือด ซึ่งทุกภาคส่วนต่างลงความเห็นว่าจะต้องฟื้นฟูโลกสีเขียวให้กลับคืนมา รวมทั้งเพื่อแก้ปัญหาไฟป่าในฐานป่าชุมชนคือป่ากันชน ทั้งยังสามารถสร้างประโยชน์ทางธุรกิจจากการขายคาร์บอนเครดิตจากป่าชุมชนได้อีกด้วย

ที่สำคัญเหนือสิ่งอื่นใด “ป่าชุมชน” คือการหลอมรวมระหว่างจิตวิญญาณแห่งป่ากับวิถีชีวิตคนเข้าด้วยกัน เพื่อให้คนกับป่า-ป่ากับคนสามารถอยู่ร่วมกันได้

“ป่าชุมชนคือยุทธศาสตร์สำคัญของ ทส. เพราะป่าชุมชนคือการคำนึงถึงสิทธิและให้อำนาจตัดสินใจกับคนในท้องถิ่นรวมถึงให้คนสามารถพึ่งพาและอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน เปลี่ยนราษฎรจากสถานภาพผู้บุกรุกทำลายป่ามาเป็นผู้อนุรักษ์ป่า โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมตาม พ.ร.บ.ป่าชุมชน พ.ศ.2562 ซึ่งขณะนี้ กรมป่าไม้ที่รับผิดชอบดูแลป่าชุมชนได้มีการจัดตั้งป่าชุมชนไปแล้วกว่า 12,000 แห่ง ชุมชนมีส่วนร่วมกว่า 13,000 หมู่บ้าน มีพื้นที่ป่ากว่า 6.85 ล้านไร่ และให้กรมป่าไม้เร่งจัดตั้งป่าชุมชนให้ครอบคลุมทั่วประเทศตามเป้าหมาย 15,000 แห่ง ชุมชนมีส่วนร่วม 18,000 หมู่บ้าน รวมเนื้อที่ 10 ล้านไร่ ภายในปี 2570” พล.ต.อ.พัชร วาห วัชร์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี และ รมว.ทส. กล่าวถึงยุทธศาสตร์ด้านป่าชุมชน

ผลจากการขยายป่าชุมชนและจากความร่วมมือระหว่างกรมป่าไม้ ประชาชนและภาคเอกชนที่เข้ามาร่วมกัน อนุรักษ์ ป่าชุมชน และบำรุงรักษาป่าชุมชน ส่งผลให้ประชาชนกว่า 4 ล้านครัวเรือน ได้รับประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพในป่าชุมชนโดยการเก็บหาของป่า ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้ชุมชนมากกว่า 5 พันล้านบาท สามารถกักเก็บน้ำในดินและปลดปล่อยน้ำได้มากกว่า 4 พันล้านลูกบาศก์เมตร และที่สำคัญต้นไม้ในป่าชุมชนสามารถกักเก็บคาร์บอนได้มากกว่า 42 ล้านตันคาร์บอน

ที่สำคัญการเดินหน้าเรื่องป่าชุมชนสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลซึ่งให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยได้กำหนดให้ประเทศไทยมีพื้นที่สีเขียวร้อยละ 55 ของพื้นที่ประเทศ แบ่งเป็นพื้นที่ป่าธรรมชาติ ร้อยละ 35 หรือ 113.35 ล้านไร่ พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ ร้อยละ 15 หรือ 48.15 ล้านไร่และพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบท ร้อยละ 5 หรือ 16.05 ล้านไร่ ซึ่งป่าชุมชนเป็นพื้นที่ป่าธรรมชาติที่เป็นเป้าหมายในการเพิ่มพื้นที่สีเขียวของประเทศ

นายสุรชัย อจลบุญ อธิบดีกรมป่าไม้ ในฐานะรับผิดชอบดูแลป่าชุมชน กล่าวว่า กรมป่าไม้ให้ความสำคัญกับป่าชุมชน เพราะการที่ชุมชนช่วยกันปกป้อง ดูแลรักษาป่าชุมชน และร่วมมือกันป้องกันไม่ให้เกิดไฟป่า ลดการเปลี่ยนแปลงสภาพป่า ตลอดจนการปลูกต้นไม้เพื่อฟื้นฟูสภาพป่าให้มีศักยภาพในการกักเก็บและดูดซับก๊าซเรือนกระจก ชุมชนจะได้รับประโยชน์จากการกักเก็บคาร์บอน ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ภาคธุรกิจเข้ามาสนับสนุนเสริมศักยภาพของชุมชนในการดูแลป่าชุมชน โดยได้รับสิทธิประโยชน์การแบ่งปันคาร์บอนเครดิตให้กับชุมชนและผู้สนับสนุน ซึ่งรายได้จากการขายคาร์บอนเครดิตจากป่าชุมชน จะเป็นทุนทรัพย์ที่คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนนำกลับมาใช้ในการอนุรักษ์ ป่าชุมชน ดูแลป่าชุมชน ช่วยลดปัญหาไฟป่า หมอกควัน และ PM 2.5 ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

“ป่าชุมชนบ้านโค้งตาบง จ.เพชรบุรี เป็นป่าชุมชนแห่งแรกที่มีบัญชีคาร์บอนเครดิตขายอยู่ในตลาดคาร์บอนจากการทำโครงการ T-VER ภาคป่าไม้ โดยป่าชุมชนบ้านโค้งตาบง มีเนื้อที่ทั้งหมด 3,276 ไร่ และได้แบ่งเนื้อที่ 1,397 ไร่ มาทำโครงการ T-VER ภาคป่าไม้ โดยชุมชนได้ร่วมกันดูแลรักษาป้องกันไฟป่าและช่วยปลูกป่าเสริมป่าชุมชนมาตลอด 7 ปี ซึ่งได้รับการประเมินและผ่านการรับรองคาร์บอนเครดิตที่ได้จากป่าชุมชน จำนวน 5,259 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า ซึ่งปัจจุบันกรมป่าไม้ได้ให้สิทธิการแบ่งปันคาร์บอนเครดิตให้กับชุมชนจำนวน 90% คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนสามารถขายคาร์บอนและนำรายได้เข้าสู่ทรัพย์สินส่วนกลางของป่าชุมชน และสามารถนำเงินรายได้นี้กลับมาใช้ประโยชน์และดูแลป่าชุมชนตาม พ.ร.บ.ป่าชุมชน พ.ศ.2562 ได้” อธิบดีกรมป่าไม้ ฉายภาพตัวอย่างป่าชุมชนที่สร้างประโยชน์กับชาวบ้าน

ขณะที่ นายฉันท อัครสกุลภิญโญ ประธานเครือข่ายป่าชุมชนบ้านโค้งตาบง กล่าวว่า ป่าชุมชนบ้านโค้งตาบงเป็นป่าชุมชนแห่งแรกที่มีบัญชีคาร์บอนเครดิตภาคป่าไม้ ทำให้มีชุมชนจากหลายจังหวัดเดินทางมาศึกษาดูงาน ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้นและในช่วงที่จะเข้าสู่ฤดูแล้ง คณะกรรมการป่าชุมชนได้มีแผนงานในการป้องกันไฟป่ารอบป่าชุมชน โดยมีเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้มาให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแนวกันไฟ พร้อมให้การสนับสนุนอุปกรณ์ในการป้องกันไฟป่า สำหรับผลผลิตจากป่าชุมชนที่ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ ได้แก่ ผักสะเดา ผักกระโดน และผักหวาน ที่คนในชุมชนเก็บมาขายเป็นรายได้เสริมให้กับครอบครัว เป็นต้น ปัจจุบัน กรมป่าไม้ดำเนินโครงการที่เกี่ยวกับคาร์บอนเครดิตในพื้นที่ป่าชุมชน มากกว่า 132 ป่า เนื้อที่ประมาณ 316,262 ไร่

กรมป่าไม้ยังร่วมมือกับบริษัท ราช กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) หน่วยงานภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนป่าชุมชนภายใต้โครงการอนุรักษ์ป่า ป่ารักชุมชน ต่อเนื่อง 15 ปี มีป่าชุมชนที่มีความโดดเด่นด้านการบริหารจัดการป่าอย่างยั่งยืนและได้รับการคัดเลือกจำนวน 1,773 แห่ง มีพื้นที่ป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์ กว่า 1,599,151 ไร่

“ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากป่าชุมชน ทำให้เกิดความมั่นคงทางสังคม ชุมชนมีความสามัคคี เข้มแข็ง เกิดผลผลิตจากการเกษตรเพิ่มขึ้น ชุมชนมีรายได้เสริมจากป่าชุมชน ทำให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ช่วยลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ต่อยอดสร้างเศรษฐกิจชุมชน ป่าชุมชนยังเป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอนลดภาวะโลกร้อนได้อีกด้วย” นายสุรชัย กล่าว

“ทีมข่าวสิ่งแวดล้อม” มองว่า ประโยชน์ที่เกิดจากป่าชุมชนมีมากมาย แต่สิ่งที่เราอยากจะทำคือการเพิ่มขึ้นของจำนวนป่าชุมชนเพื่อให้เป็นเครือข่ายที่ถักทอในการสร้างสิ่งแวดล้อมและสร้างป่าเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับ “คนที่อยู่กับป่า” อย่างยั่งยืน.

ทีมข่าวสิ่งแวดล้อม

กรมป่าไม้ ลุยสำรวจต้นไม้มทรงปลูกในท้องที่ ณ บริเวณโครงการพัฒนาพื้นที่รอยต่อ อ.เมือง อ.เมืองปานและ อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2567 ผู้สื่อข่าวรายงานว่านายสัญญา แก้วธรรมมานุกุล ผู้อำนวยการส่วนโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 3 (ลำปาง) กรมป่าไม้ พร้อมด้วย นายประคอง ปัญโญ เจ้าพนักงานป่าไม้อาวุโส หัวหน้าฝ่ายประสานงานโครงการพระราชดำริและเจ้าหน้าที่ประจำส่วนฯ ออกดำเนินการสำรวจต้นไม้มทรงปลูกในท้องที่จังหวัดลำปาง พร้อมทั้งให้คำแนะนำการบำรุงรักษาต้นไม้ตามหลักวิชาการ ณ บริเวณโครงการพัฒนาพื้นที่รอยต่อ อำเภอเมือง อำเภอเมืองปานและอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านทุ่งจี้ หมู่ที่ 8 ตำบลทุ่งกว่าว และบริเวณเขตพัฒนาสังคมและสวัสดิการชุมชนบนพื้นที่สูงอำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง

กรุงเทพธุรกิจ

หน้าแรก ข่าวทั่วไป การเมือง เศรษฐกิจ-ธุรกิจ การเงิน-การตลาด sustainability อสังหาริมทรัพย์ ยานยนต์ เทคโนโลยี ต่างประเทศ สุขภาพ-คุณภาพชีวิต ไลฟ์สไตล์

ยึดเพียบ! ไม้พะยูน - ไม้ประดู่ เลียงศุลกากร เตรียมส่งไปจีน มูลค่ากว่า 4 ล้าน

ยึดของกลางเพียบ! ไม้พะยูน - ไม้ประดู่ เลียงศุลกากร ขณะเตรียมส่งออกไปประเทศจีน 772 ท่อน มูลค่ากว่า 4.6 ล้านบาท

นายพันธ์ทอง ลอยกุลนันท์ ที่ปรึกษาด้านการพัฒนาและบริหารการจัดเก็บภาษี ในฐานะโฆษกกรมศุลกากรเปิดเผยว่า ตามนโยบายของนายธีรชัย อดทนวานิช อธิบดีกรมศุลกากร ให้เข้มงวดกวดขันในการสืบสวนและปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นหน่วยงานในสังกัดกรมศุลกากรจึงให้ความสำคัญกับการเข้มงวดตรวจสอบสินค้าทุกประเภทที่นำเข้าและส่งออกนอกราชอาณาจักร รวมถึงมีการประสานความร่วมมือในด้านการข่าวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2567 ที่ผ่านมา กรมศุลกากร ร่วมกับสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ 9 (ชลบุรี) และหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ขบ.1 (บางละมุง) ด้านป่าไม้แหลมฉบังและกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกันตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์ จำนวน 2 ตู้ เตรียมส่งออกไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน ณ ศูนย์เอกซเรย์ฯ สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง

เนื่องด้วยสำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง ร่วมกับกองสืบสวนและปราบปราม และศูนย์ประมวลข้อมูลการข่าวทางศุลกากร (CIC) ได้วิเคราะห์ข้อมูลและพบความเสี่ยงของการกระทำผิดกฎหมายศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง จึงแจ้งหน่วยงานต่างๆ เข้าตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์ดังกล่าว ซึ่งในเบื้องต้นสำแดงเป็น 'เครื่องกลึง' (LATHES) จำนวน 4 SET น้ำหนักสุทธิ 56,000 กิโลกรัม ราคา 2.09 ล้านบาท แต่เมื่อตรวจสอบพบเป็น 'ไม้พะยุง' และ 'ไม้ประดู่' ไม่มีดวงตราประทับไม้แต่อย่างใด รวมจำนวน 772 ท่อน น้ำหนักรวม 56,000 กิโลกรัม มูลค่า 4,600,484.02 บาท

โฆษกกรมศุลกากร กล่าวต่ออีกว่า ไม้พะยุงจัดเป็นสินค้าต้องห้ามในการส่งออกนอกราชอาณาจักร และไม้ประดู่จัดเป็นสินค้าต้องจำกัดซึ่งในขณะปฏิบัติพิธีการศุลกากร ผู้ส่งออกไม่มีหนังสือรับรองไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้ และถ่านไม้เพื่อการค้าหรือการส่งออกนอกราชอาณาจักร (รม.) มาแสดงให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบแต่อย่างใด ดังนั้นการกระทำดังกล่าวจึงมีความผิดตามมาตรา 202 มาตรา 244

ประกอบกับมาตรา 252 และมาตรา 243 แห่ง พ.ร.บ.ศุลกากร 2560 ประกอบประกาศกระทรวงพาณิชย์ กำหนดให้ไม้พะยุงเป็นสินค้าที่ต้องห้ามให้ไม้ท่อน ไม้แปรรูป และไม้ล้อยางชนิดเป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาต และให้สิ่งประดิษฐ์ของไม้และถ่านไม้ เป็นสินค้าที่ต้องมีหนังสือรับรองในการส่งออกนอกราชอาณาจักร พ.ศ. 2566 อันเป็นความผิดตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และมาตรา 48 ประกอบกับมาตรา 73 และมาตรา 69 แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

จนท.ตรวจยึดไม้ประดู่ ถูกลอบตัด พร้อมยึดของกลาง

เจ้าหน้าที่ประสานหลายหน่วยงานเข้าโรมันล่าปะหลัง ตรวจยึดไม้ประดู่ ถูกลอบตัด พร้อมยึดของกลาง และเจ้าของโรมัน ดำเนินคดี

วันที่ 6 ก.พ. 2567 เวลาประมาณ 10.30 น. ที่สวนป่าสวนป่ากบเชิง องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ เขตนครราชสีมา องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ บริเวณทิศใต้บ้านสนวน หมู่ที่ 3 ตำบล อ.กบเชิง จ.สุรินทร์ พ.ต.อ. อิทธิพล พงษ์ธร ผกก.สืบสวน ภ.จว.สุรินทร์ มอบหมายให้ พ.ต.ท. วิชิตเวช ต๊ะผัด รองผกก.สืบสวน พ.ต.ท. สาโรจ ตรีภูมิตำ พ.ต.ต. คราวุฒิ ไทบุตรดี สว.กก.สืบสวนสั่งการให้ชุดปทส.กก.สืบสวน ภ.จว.สุรินทร์ โดยมี ร.ต.อ.ปราโมทย์ เทียงธรรม รองสว.กก.สืบสวนภ.จว.สุรินทร์ จ.ส.ต.ณัฐวุฒิ ทศพร ส.ต.อ. พลจันทร์ จันทร์ประเสริฐ ผบ.หมู่ กก.สืบสวนภ.จว.สุรินทร์ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดสืบสวนสภ.กบเชิง,เจ้าพนักงานป่าไม้ หน่วยป้องกันรักษาป่าที่สร. 4,เจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการพิเศษป่าไม้จังหวัดสุรินทร์

ได้รับแจ้งจากพลเมืองตีว่า พบต้นไม้ประดู่ ถูกตัดหนึ่งต้น ใกล้ถนนสายบ้านด่านไปบ้านปวงตึก ต.ด่าน อ.กาบเชิง จ.สุรินทร์ ในป่าไร่มันสำปะหลัง เจ้าหน้าที่ จึงนำกำลัง เข้าตรวจยึดไม้ประดู่ของกลางบริเวณจุดเกิดเหตุ ไม้ประดู่ จำนวน 3 ท่อน รวมปริมาตรไม้ 0.622 ลบ.ม. ค่าภาคหลวง 49.76 บาท ค่าความเสียหายของรัฐรวม 12.440 บาท ไก่กล่าวหาว่า ร่วมกันกระทำความผิดตาม พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 ที่แก้ไขและเพิ่มเติม มาตรา 11 ฐาน "ทำไม้หวงห้าม(ไม้ประดู่) โดยมิได้รับอนุญาต" มาตรา 69 ฐาน "มีไว้ในครอบครองซึ่งไม้หวงห้าม(ไม้ประดู่)อันยังมีได้แปรรูปโดยไม่มีรูปรอยดวงตราค่าภาคหลวงหรือรอยตรารัฐบาลขายโดยมิได้รับอนุญาต" และผิดตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 มาตรา 14 ฐาน"ทำไม้หวงห้ามในเขตป่าสงวนแห่งชาติ โดยมิได้รับอนุญาต" และไม่พบผู้กระทำความผิด ได้หลบหนีไปก่อนที่ เจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบ

เจ้าหน้าที่ได้ทำบันทึกการตรวจยึด ทำแผนที่สังเขปแสดงที่เกิดเหตุ ภาพถ่ายที่เกิดเหตุ พร้อมเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้องนำส่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรกาบเชิง เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

กรุงเทพธุรกิจ

การชิงเผาภาครัฐ ที่ระบบรัฐเองก็ยังไม่ยอมรับ

แนวทาง "ชิงเผา" เพื่อลดผลกระทบใหญ่จากไฟป่า รักษาโรคแมลงต้นไม้ จัดการสมดุคณิเวศป่าผลัดใบ ฯลฯ หน่วยงานภาครัฐใช้กันมานานแล้ว แต่ก็ยังมีความย้อนแย้งกับนโยบายหลักคือแนวทาง "ห้ามเผา"

ในทุกฤดูฝุ่นควันมักมีข้อวิพากษ์ว่าด้วยการ 'ชิงเผา' เสมอๆ เพราะการชิงเผาเท่ากับต้องใช้ไฟเผา และอย่างไรก็ต้องเกิดมลพิษตามมา มันเป็นข้อถกเถียงทั้งด้านวิชาการ และด้านการจัดการปัญหา เพราะอีกทางหนึ่งมองว่าการชิงเผาเป็นเครื่องมือของการแก้ปัญหาให้มลพิษฝุ่นไฟน้อยลง แม้วตัวของมันเองก่อให้เกิดมลพิษอยู่บ้างก็ตาม

หน่วยงานของรัฐทั้งในกรมอุทยานฯ กรมป่าไม้ มีวิธีการจัดการเชื้อเพลิงในป่าด้วยวิธีชิงเผามานานแล้ว ศัพท์ทางการเรียกว่า "บริหารจัดการเชื้อเพลิงในป่า" เพื่อประโยชน์ด้านต่างๆ เช่น ลดผลกระทบใหญ่จากไฟป่า รักษาโรคแมลงต้นไม้ จัดการสมดุคณิเวศป่าผลัดใบที่ควรจะมีไฟเข้าบ้าง ฯลฯ แต่เรื่องที่ว่ากลับไม่มีการรายงานผลออกสู่ภายนอก ทั้งๆ ที่ปฏิบัติอยู่เป็นประจำเป็นการภายใน

มันก็แปลกทีเดียว เพราะแม้จะมีอยู่จริงแต่กลับไม่ถูกเอ่ยถึงในรายงานแก้ปัญหาหมลพิษฝุ่นควันไฟของรัฐใดๆ เสมือนว่าไม่มีเรื่องนี้เกิดขึ้น

สาเหตุก็เพราะแนวทางหลักในการแก้ปัญหาฝุ่นไฟป่าของรัฐคือแนวทางการห้ามเผา หรือ Zero Burning !!

- นโยบาย 'ห้ามเผา' เป็นมาตรการหลัก แต่ยังมีกรชิงเผา?

ในหลายปีมานี้ แต่ละจังหวัดได้มีการประกาศห้ามเผาและห้ามเผาเด็ดขาด อันเป็นมาตรการหลัก แคมด้วยการนับจำนวนจุดความร้อนตั้งแต่เดือนมกราคมถึงพฤษภาคม มาเป็นดัชนีให้คุณให้โทษเปรียบเทียบแข่งขัน

การชิงเผาในป่าของรัฐจึงกลายเป็นสิ่งที่ห้ามพูด ห้ามเปิดเผยออก เพราะขัดกับมาตรการห้ามเด็ดขาด แคมหน่วยราชการด้วยกันหน่วยอื่นยังรังเกียจ เพราะมันจะเพิ่มจุดความร้อน hotspot ให้กับจังหวัดเสียเปล่าๆ

ดังนั้นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในหลายพื้นที่ก็คือ เจ้าหน้าที่ภาครัฐต้องรีบชิงเผาในป่าของรัฐก่อนประกาศห้ามเผาเด็ดขาดของจังหวัดนั้นๆ นัยว่า เพื่อป้องกันไม่ให้คนภายนอกกลับมาเผา หากไล่ดับไม่ได้ ผลเสียหายอาจจะมากกว่าการเผาเสียเอง แคมไม่เห็น้อยตามไล่ดับ

วิธีคิดที่ว่าทำให้ เกิดการเผาในป่าของรัฐจำนวนมากโดยมือของเจ้าหน้าที่รัฐเอง ในช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ ตลอดหลายปีที่ผ่านมา ซึ่งมันก็นำมาสู่ระบบแปลกประหลาด หลอกกันเอง หลอกผู้รับรายงาน และหลอกสังคม !

เพราะไฟที่เกิดขึ้นแม้จะเป็นการเผาของรัฐเอง กลับถูกรายงานเป็นจุดความร้อนต้องห้าม และไม่ถูกรายงานว่าเป็นไฟของรัฐ ถูกเรียกเหมารวมๆ ว่า “ไฟป่า” อันเป็นไฟต้องถูกกำจัดให้ได้

การดำเนินการเรื่องนี้ไม่มีมาตรฐานตายตัว บางจังหวัดการเผาของฝ่ายป่าไม้ ถูกปกปิด ไม่รายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นผู้บัญชาการใหญ่ตามกฎหมายให้อำนาจพิเศษระหว่างภัยพิบัติด้วยซ้ำไป

- **จากระบบห้ามเผาเด็ดขาด ปรับสู่ระบบชิงเผาแบบเปิดเผย**

ปกติการบริหารเชื้อเพลิงชิงเผาในป่าเป็นเรื่องราวลับต่อคนภายนอก ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลออกมา ด้วยข้ออ้างว่า สังคมไม่ยอมรับ ! เกรงว่าจะถูกต่อต้านเพราะทำให้เกิดมลพิษ !

ความย้อนแย้งก็เกิดขึ้น เพราะในขณะที่หน่วยงานของรัฐไม่เปิดเผยปฏิบัติการออกสู่ภายนอก ก็ยังคงมีนโยบายภายในของหน่วยงานให้บริหารเชื้อเพลิงชิงเผา บางปีมีโควตากำหนดมาให้ว่าป่านั้นๆ จะชิงเผาก็ไร้

และด้วยเหตุที่มันเป็นปฏิบัติการลับไม่บอกกล่าวผู้ใด การทำงานของแต่ละผู้ปฏิบัติ แต่ละป่า จึงไม่มีมาตรฐานเดียวกัน บางหน่วยเคร่งครัดตามหลักวิชาการ มีการทำแนวกันไฟ ควบคุมดูแลจนจบ เลือกทำให้ขนาดขอบเขตที่ควบคุมได้ และเลือกพื้นที่จำเป็นจริงๆ

ขณะที่ยังมีบางหน่วย ใช้ไฟแบบเหวี่ยงแหเกิดไฟไหม้ลามต่อเนื่องทั้งวันทั้งคืนนานหลายวัน กินพื้นที่มากมายหลายหมื่นไร่ และเกิดผลกระทบมลพิษฝุ่นควันต่อประชาชนใกล้เคียง สถิติการเผากลางคืนของไทยจึงมากกว่าเพื่อนบ้านเพราะต้องลักลอบทั้งไฟรัฐไฟราษฎร์

มันเป็นความย้อนแย้งที่น่าพิศวงเหลือเชื่อของระบบราชการไทยในช่วงหลายปีที่ผ่านมา !!

การเผาของรัฐเป็นปัญหาที่ซ่อนอยู่ในวิกฤติมลพิษฝุ่นควันของประเทศไทยมาหลายปี จนกระทั่งเริ่มมีความพยายามเปลี่ยนแปลงให้เกิดระบบการชิงเผาที่เปิดเผย มาแทนแนวทางการห้ามเผาเด็ดขาด

- 4 ปีที่ยังไม่คืบ ของแนวคิดใหม่: บริหารไฟแทนห้ามเผา

แนวคิดการบริหารจัดการไฟ Fire Management แทนที่แนวความคิดห้ามเผาเด็ดขาด Zero Burning เกิดขึ้นมาในช่วงที่มาตรการห้ามเผาเด็ดขาดแบบไม่ลดหย่อน ก่อความเดือดร้อนให้กับผู้ใช้ประโยชน์จากไฟและไม่มีทางออกอื่น เช่น การเผาเพื่อเตรียมแปลงเกษตรที่สูงไร่หมุนเวียนที่ต้องใช้ไฟเตรียมแปลงในช่วงที่มีการห้ามเผาพอดี เสียงเรียกร้องดังกล่าวทำให้เกิดมีแนวทางอะลุ่มอล่วย เปิดให้มีการใช้ไฟได้แต่ต้องขออนุญาตเสียก่อน

เริ่มที่จังหวัดเชียงใหม่เมื่อปี 2564 ในสมัยนายเจริญฤทธิ์ สงวนสัตย์ เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด มีการใช้แอปพลิเคชัน FireD เป็นเครื่องมือขออนุญาตใช้ไฟ ทั้งของภาคเกษตรและภาคป่าของรัฐ การริเริ่มดังกล่าวในระยะแรกยังเป็นการทดลองใช้เฉพาะจังหวัดเชียงใหม่ ต่อมาในปีเดียวกันกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพัฒนาแอปพลิเคชัน Burn Check ขึ้นมาใช้ลักษณะเดียวกัน

อย่างไรก็ตามในภาพรวมแล้ว ระบบบริหารเชื้อเพลิงชิงเผาและอนุญาตให้เผายังไม่ถูกใช้งานจริงจากหน่วยงานของรัฐ เพราะนโยบายหลักยังไม่ยึดดัชนีจำนวนจุดความร้อนและให้ใช้ประกาศห้ามเผาเด็ดขาดเป็นแนวทางหลัก

แม้กระทั่งจังหวัดเชียงใหม่ที่ริเริ่มใช้เป็นจังหวัดแรก เมื่อเปลี่ยนผู้ว่าราชการจังหวัดนโยบายก็เปลี่ยนไม่สนับสนุนให้ใช้แอปพลิเคชันดังกล่าว ทำให้ยอดผู้ใช้ลดลง ไม่มีความใส่ใจในระบบการใช้งานจริง เช่น มีผู้กรอกลงทะเบียนเพื่อขออนุญาตเผา แต่เมื่อเผาเสร็จกลับไม่รายงานผลแจ้งในระบบ หรือระบบแนะนำให้เผาย่อยแปลงขนาดเล็ก และไม่ควรมเผาข้ามคืน แต่ในทางปฏิบัติไม่มีคนใส่ใจเงื่อนไขที่ว่านี้ ไม่เพียงเท่านั้น การชิงเผาของรัฐที่ได้รับอนุญาตไปบางรายไม่เข้มงวดในวิธีการ ลามข้ามคืน หรือกระทั่งเลือกแปลงที่อยากจะเผาเอาตามใจชอบ ไม่ได้เป็นแปลงที่มีเหตุจำเป็นต้องเผาจริงๆ เช่น มีเชื้อเพลิงอันตรายมากหากลุกลาม ทำให้การชิงเผาไม่ได้เป็นที่ยอมรับจากสังคมมากนัก

- ปี 2567 การชิงเผาภายใต้ KPI เดิม

ในปีพ.ศ. 2567 นี้ การบริหารเชื้อเพลิงชิงเผาในช่วงต้นฤดูมีน้อยลงกว่าปีที่ผ่านมา สถิติจุดความร้อนของภาคเหนือโดยรวมลดลงทุกจังหวัด เหตุจากหลายปัจจัยทั้งด้านสภาพอากาศที่ยังชื้น ใม่ยังไม่ทิ้งใบ และด้านความเอาใจจริงเอาใจมากขึ้นของฝ่ายนโยบายที่เพิ่งเปลี่ยนรัฐบาลใหม่ ทุกๆ ปี ไฟชิงเผาภาคเหนือจะเริ่มเกิดในช่วงปลายเดือนมกราคม แต่ปีนี้ มีน้อย พบประปรายและดับจบภายในคืนเดียว (กรณีเผาข้ามคืน) หลายจังหวัดประกาศวันห้ามเผาเด็ดขาด ซึ่งหมายถึงว่าห้วงเวลาก่อนการห้ามเด็ดขาดสามารถเผาได้แต่ต้องขออนุญาต โดยนำเสนอใจว่ามีบางพื้นที่แม้ประกาศอนุญาตให้ประชาชนเผาบริหารเชื้อเพลิงแต่ต้องกระทำหลังดาวเทียมโคจรผ่านเสียก่อน เช่น อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน วางแผนแบ่งพื้นที่สามารถทยอยเผาได้รายตำบล ขอให้เผาได้ระหว่างเวลา 14.30-18.00 น.

นั่นหมายถึงว่า หน่วยงานรัฐแม้จะยอมรับในแนวทางบริหารเชื้อเพลิงชิงเผา แต่ก็ยังห่วง KPI จุดความร้อนอยู่ !!

ในส่วนของจังหวัดเชียงใหม่ที่ริเริ่มการชิงเผามาก่อน และใช้ระบบแอป FireD เป็นสำคัญ ในปีนี้มีการปรับเปลี่ยนแนวทางการมาเป็นลำดับจากเดิมแบ่งพื้นที่เป็น 7 กลุ่มป่า กำหนดว่าจะใช้การบริหารเชื้อเพลิงโดยสามารถทำได้โดยจะใช้จุดความร้อนสีเขียว เป็นเครื่องหมายของไฟที่เกิดภายใต้การบริหารและขออนุญาตถูกต้อง

ปรากฏว่าในทางปฏิบัติของการจัดการเชื้อเพลิงในป่าบางแปลงเจ้าหน้าที่ก็ยังเกรงใจดัชนีชี้วัดจุดความร้อนที่ยังมีความสำคัญต่อผู้บริหาร จึงเริ่มการชิงเผาหลังบ่าย 14.00 น. ทำให้ไฟไม่ดับจบภายในตอนเย็น ต้องส่งคนไปดับและกันแนวจนถึงราว 21.00 น. ค่อยเสร็จสิ้น

ความล้ากันในแนวทางใหม่กับแนวทางเก่า ตกลงจะยังห้ามไฟเด็ดขาดเพราะใช้จำนวนจุดความร้อนเป็น KPI สำคัญ หรือ อนุญาตให้บริหารไฟได้เพราะมีประกาศเป็นนโยบายเช่นกันให้ใช้แอปพลิเคชันขออนุญาต แต่หาก อนุญาตจำนวนจุดความร้อนก็ต้องเพิ่มขึ้นและทำให้ผู้บริหารไม่พึงพอใจตามมา

การเผชิญมลพิษฝุ่นควันไฟในปี 2567 ยังมีปัญหาความไม่ชัดเจนเรื่องแนวทาง/มาตรการให้กับผู้ปฏิบัติต้องมึนงง อยู่...ในเรื่องนี้